

การพัฒนาบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ:
เรื่อง การจัดกิจกรรมพะมีในวิชาภาษาไทย สำหรับนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี
The Development of Adaptive E-Learning Entitled “Pha-Mee Activities
in a Thai Language subject” for Undergraduate Students

Received : July 24, 2023

Revised : August 30, 2023

Accepted : September 25, 2023

ธนารักษ์ สารเทียนแก้ว*¹
Thanarak Santhuenkaew

จันชัย อธิเกียรติ²
Khanchai Athikiat

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) หาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมพะมีในวิชาภาษาไทย สำหรับนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การจัดกิจกรรมพะมีในวิชาภาษาไทย และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียน ที่มีต่อบทเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี ส่วนกลาง สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 964 คน เครื่องมือที่ใช้การทดลอง ได้แก่ 1) บทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมพะมีในวิชาภาษาไทย 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การจัดกิจกรรมพะมีในวิชาภาษาไทย และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมพะมีในวิชาภาษาไทยที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพตามเกณฑ์การหาประสิทธิภาพบทเรียน 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์

*Corresponding author, e-mail: Thanarak.s@ru.ac.th

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Assistant Professor Dr. Faculty of Education, Ramkhamheng University. e-mail: Thanarak.s@ru.ac.th

² รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Associate Professor Dr. in Faculty of Education, Ramkhamheng University. e-mail: Khanchai2545@hotmail.com

ทางการเรียนของผู้เรียน เรื่อง การจัดกิจกรรมพะหมี่ในวิชาภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่าง คะแนนเต็ม 25 คะแนน พบว่า ก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 16.15 คิดเป็นร้อยละ 64.60 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.29 และหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 22.96 คิดเป็นร้อยละ 91.84 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.03 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความพึงพอใจของผู้เรียนโดยภาพรวม มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.33 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ บทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ การจัดกิจกรรมพะหมี่ นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี

Abstract

The objectives of this research were 1) to determine the effective of adapted online lessons on Pha Mee activities in Thai language subject for undergraduate students 2) to study the learning achievement of organizing Pha Mhee activities in Thai subject and 3) to study the satisfaction of the students towards e-learning lessons. The population in this study was 964 undergraduate students in the Thai language department, faculty of Education, Ramkhamhaeng University. The research tools were 1) an adaptive online lesson on organizing Pha Mee activities in Thai subject 2) an achievement test on organizing Pha Mee activities in Thai subject, and 3) a satisfaction questionnaire on the lesson. The statistics used for data analysis were mean, percentage, standard deviation, and t-test. The results showed that 1) the adaptive online lesson on organizing Pha Mee activities in Thai subject efficiency met the efficiency criterion 80/80 2) the full score of learning achievement of the students on Pha Mee activities in Thai subject of the samples was 25. It was found that before learning, the mean score of the students was 16.15, representing 64.60 percent, in the moderate level. The standard deviation was 5.29 and after the study, the mean score of the students was 22.96, representing 91.84 percent, in the highest level. The standard deviation was 2.03. The mean after studying was higher than before studying at the statistically significant at .05, and 3) The mean score of the satisfaction of the learners was 4.87 and the standard deviation was 0.33. The satisfaction was at the highest level.

Keywords: Adaptive E-Learning, Pha-Mee Activities, Undergraduate Students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษาไว้ประการหนึ่งเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งมีเป้าหมายสรุปได้ว่า ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา จะต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานเพิ่มขึ้น และระดับความพึงพอใจของครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากการพัฒนาเพิ่มขึ้น เป็นต้น โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนา คือ จะต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้สื่อตำราเรียนและสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ เพื่อสร้างเสริมและปรับเปลี่ยนค่านิยมของคนไทยให้มีวินัย จิตสาธารณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์และพัฒนาระบบและกลไกการติดตาม การวัด และประเมินผลผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยถือเป็นสมรรถนะหนึ่งที่นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยจะต้องเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ ได้ อันเป็นหนึ่งในคุณภาพผู้เรียนของนักเรียน ได้แก่ การแต่งคำคล้องจองได้ เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 การแต่งบทร้อยกรอง ประเภทกลอนสี่ กลอนสุภาพ และกาพย์ยานี 11 ได้ เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ กาพย์ และโคลงสี่สุภาพได้เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การแต่งกาพย์ โคลง ร่าย และฉันทได้เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552) การจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแต่งร้อยกรองนั้นจะเริ่มจากขั้นตอนแรกของการแต่งบทร้อยกรองคือ ผู้แต่งจะต้องแม่นยำหลักสัมผัสเสียก่อน เพราะสัมผัสหลักเป็นพื้นฐานของการรู้จักจังหวะ รู้จักเสียง ซึ่งเป็นองค์ประกอบของความงามและความสุนทรีย์ในบทกวี (เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์, 2554) นอกจากนี้ ในขั้นตอนการฝึกแต่งร้อยกรองต้องอ่านเขียนเรียนคิดและสนุกที่จะเขียน คือ ต้องอ่านงานเขียนร้อยกรองของคนอื่นให้มาก เรียนพื้นฐานต่าง ๆ แล้วฝึกคิดถึงภาษา สงสัย พลิกละเพลงหรือผวนคำในภาษา ซึ่งจะทำให้เกิดการเขียนร้อยกรองอย่างสนุกสนาน (สำลี รักสุท, 2554) ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องหากิจกรรมที่ให้น่าสนใจที่จะพัฒนาการคิดวิเคราะห์และการแต่งร้อยกรองดังกล่าว แต่ในการนิเทศนักศึกษาฝึกสอนยังพบเป็นหาของนักศึกษาครูที่ขาดกิจกรรมสำหรับการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมเนื่องจากในระหว่างศึกษาก่อนออกฝึกสอนนั้นนักศึกษา มีตัวอย่างและประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่มากพอ

คุณลักษณะของกิจกรรมที่กล่าวถึงข้างต้นสอดคล้องกับการเล่นทายปริศนาประเภทหนึ่งที่เรียกว่า ผะหมี่ หรือเรียกอีกอย่างว่า ทายโจ๊ก เพราะมีลักษณะเด่นก็คือ ตัวปริศนาหรือคำถามนั้นจะแต่งเป็นรูปแบบบทร้อยกรองขนาดสั้นเพื่อทาย โดยมีชุดคำตอบหรือธงคำตอบหลายลักษณะ การตั้งปริศนาและ

การทายปริศนาลักษณะนี้ จะต้องอาศัยผู้ที่มีความสามารถทางภาษา ได้แก่ ความรู้ด้านการแต่งร้อยกรอง ความรู้เกี่ยวกับความหมายของคำ สำนวน เป็นต้น รวมไปถึงความรู้รอบตัวอีกด้วย ความน่าสนใจของพระหมียู่ที่ความท้าทายในการตอบปริศนา ซึ่งต้องอาศัยความพยายามในการคิดและมีไหวพริบ จึงจะสามารถตอบได้เร็วและมีโอกาสตอบถูก พระหมีย่านสามารถนำไปใช้ได้กับคำประพันธ์ทุกประเภท และมีลูกเล่นสำหรับการทายที่หลากหลาย แม้บางครั้งคำตอบที่ตั้งไว้อาจไม่สอดคล้องกับจำนวนวรรคหรือบาทของคำประพันธ์ ผู้คิดปริศนาก็สามารถใช้วรรคหรือบาทที่เหลือเขียนอธิบายลักษณะคำตอบหรือชวนผู้เล่นหาคำตอบแทน กิจกรรมพระหมียู่มีประโยชน์ในวิชาภาษาไทยคือ สามารถนำไปเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการสอนฉันทลักษณ์ร้อยกรองต่าง ๆ โดยใช้พระหมียู่เพื่อฝึกทักษะการเขียนร้อยกรองให้ดียิ่งขึ้นได้อีกทั้งยังเป็นการฝึกสมองและส่งเสริมการเรียนรู้และการอนุรักษ์ร้อยกรองไทยอีกด้วย (นราวดี พันธุ์นรา, 2542 ; สมดุล ทำเนาว์, 2552 ; ชวิน พงษ์ผจญ, 2560)

นอกจากการเรียนรู้ในห้องเรียนปกติแล้ว การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-learning) หรือการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Online Learning) ก็สามารถช่วยลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่เรียน ผู้สอนสามารถนำเสนอไอเดียการเรียนรู้ได้หลากหลายรูปแบบ และทางผู้เรียนสามารถเลือกเรียนในเรื่องที่ตนเองต้องการ เครื่องมือในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ช่วยให้ส่งสื่อการเรียนรู้โดยตรงจากครูถึงผู้เรียน ปัจจุบัน ประสิทธิภาพอีเลิร์นนิ่งได้พัฒนาขึ้นเพื่อให้สามารถสื่อสารได้หลายทิศทางมากขึ้น โดยใช้เครื่องมือแบบโต้ตอบที่เพิ่มมากขึ้น นักเรียน พนักงาน และผู้เรียนอิสระมีอิสระมากขึ้นในการเลือกวิธีการรับและตอบสนองต่อเนื้อหาอีเลิร์นนิ่ง และสามารถมีส่วนร่วมร่วมกับเพื่อนที่คนก็ได้ (Lutkevich, 2020) นอกจากนี้ การเรียนรู้แบบปรับเหมาะ (Adaptive learning) ก็เป็นวิธีการสำหรับการเรียนการสอนที่พยายามปรับแต่งบทเรียน การอ่าน กิจกรรมการฝึกปฏิบัติ และการประเมินสำหรับนักเรียนแต่ละคนตามทักษะและผลการปฏิบัติงานในปัจจุบัน การออกแบบการเรียนรู้ในลักษณะนี้จะยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ที่เชื่อว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ พัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม การประเมินไม่เน้นการตัดสินและไม่เน้นการแข่งขัน แต่เน้นการตรวจสอบกระบวนการเรียนรู้ (Learning process) ความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ (Learning progress) และผลผลิตของการเรียนรู้ (Learning product) ผู้สอนนำผลการประเมินมาพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถสูงขึ้น (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา, 2564) การเรียนรู้แบบปรับเหมาะจะให้ข้อมูลซึ่งผู้สอนสามารถใช้เพื่อทบทวนบทเรียนก่อนที่จะไปยังหน่วยถัดไป และนักเรียนแต่ละคนสามารถใช้เพื่อทำความเข้าใจและกำหนดทิศทางความก้าวหน้าของตนเองได้ อาจช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จและกำกับตนเองได้มากขึ้น ช่วยให้คณาจารย์และผู้บริหารสามารถให้การสนับสนุนได้ทันท่วงทีและตรงเป้าหมายโดยการระบุนักเรียนแต่ละคน หรือแม้แต่ว่าส่วนใดส่วนหนึ่งในหลักสูตรหลายส่วนที่ต้องการความสนใจ (McGuire, 2021; Kurt, 2021)

จากความเป็นมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะพัฒนาบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมผสมในวิชาภาษาไทย สำหรับนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี เพื่อให้เกิดวิธีการสอน ที่ทันสมัยตอบสนองกับหลักสูตรและสอดคล้องกับนโยบายของชาติที่ต้องการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่จะเพิ่มสมรรถนะผู้เรียนให้สอดคล้องกับโลกในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมผสมในวิชาภาษาไทย สำหรับนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี
- 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การจัดกิจกรรมผสมในวิชาภาษาไทย
- 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

- 1) บทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมผสมในวิชาภาษาไทย สำหรับนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี มีคุณภาพตามเกณฑ์การหาประสิทธิภาพบทเรียน 80/80
- 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การจัดกิจกรรมผสมในวิชาภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
- 3) ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

คณะผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) บทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมผสมในวิชาภาษาไทย 2) คู่มือการใช้บทเรียน 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การจัดกิจกรรมผสมในวิชาภาษาไทย และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียน โดยใช้ ADDIE Model เป็นรูปแบบในการพัฒนา แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ (Analysis) คณะผู้วิจัยวิเคราะห์ความจำเป็นจากวัตถุประสงค์ของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (4 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2562) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมผสมเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในวิชาภาษาไทย วิเคราะห์จุดประสงค์ของบทเรียน และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบ (Design) คณะผู้วิจัยได้ออกแบบบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมผสมในวิชาภาษาไทย สำหรับนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี ในรูปแบบของบทเรียนที่ศึกษาด้วยตัวเองผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สร้างโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ ให้เป็นบทเรียน

ที่สามารถเรียนรู้ทางออนไลน์ (E-Learning) และจัดทำคู่มือการใช้บทเรียน เพื่อให้ผู้เรียนและผู้สนใจศึกษา สามารถศึกษาค้นคว้าความรู้ได้ด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนา (Development) คณะผู้วิจัยนำเครื่องมือวิจัยที่พัฒนาขึ้น ได้แก่ บทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมผสมในวิชาภาษาไทย สำหรับนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี และคู่มือการใช้บทเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน ไปตรวจสอบประเมินคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ และดำเนินการหาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมผสมในวิชาภาษาไทย (Developmental Testing) โดยใช้สูตร E_1/E_2 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556) เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของกระบวนการ (Process- E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (Product- E_2) ซึ่งคณะผู้วิจัยนำเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและเคยเรียนเนื้อหาเรื่องนี้มาแล้ว แบบรายบุคคล (3 คน), แบบกลุ่มย่อย (10 คน) และแบบภาคสนาม (30 คน) โดยไม่ได้กำหนดระยะเวลาตายตัว แต่ให้ผู้เรียนแจ้งกลับเมื่อเรียนจบบทเรียนแล้วหรือยกเลิกการเรียนแล้ว เมื่อนักศึกษาเข้าเรียนบทเรียนจนจบครบทุกคนแล้ว โดยวัดการเรียนรู้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน การทำกิจกรรมระหว่างเรียน และการทำแบบทดสอบหลังเรียน

ขั้นตอนที่ 4 การนำไปใช้ (Implementation) คณะผู้วิจัยนำบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมผสมในวิชาภาษาไทยไปใช้ทดลองใช้จริง (Trial Run) กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย โดยประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาเข้าระบบผ่านรหัสคิวอาร์ (QR code) และลิงก์ (links) บทเรียนบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หลังจากครบกำหนดระยะเวลาการเก็บข้อมูลเป็นเวลา 30 วันแล้ว คณะผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนมาวิเคราะห์ผล

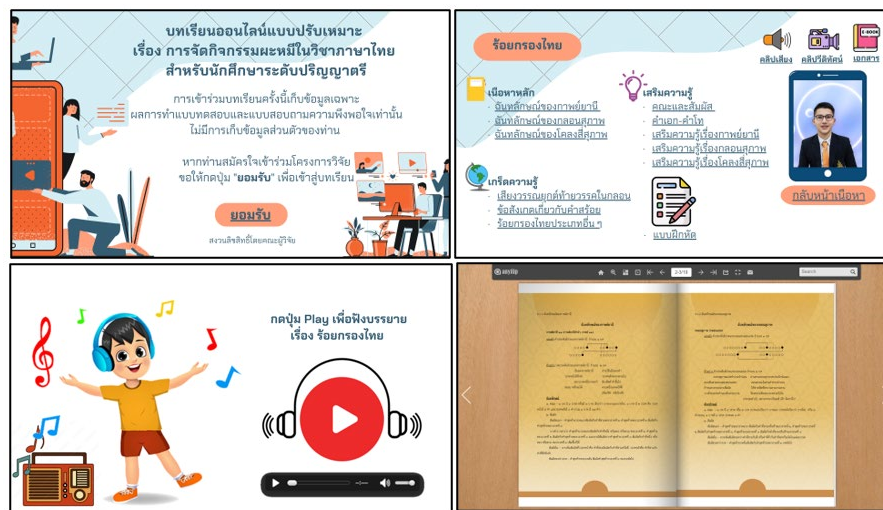
ขั้นตอนที่ 5 การประเมิน (Evaluation) คณะผู้วิจัยนำผลการประเมินข้อมูลจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และจากแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมผสมในวิชาภาษาไทยมาวิเคราะห์สรุปผล และอภิปรายผล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี ส่วนกลาง สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 964 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยคณะผู้วิจัยใช้วิธีประชาสัมพันธ์รับสมัครอาสาสมัครทางเครือข่ายสังคมออนไลน์แก่นักศึกษาที่มีรหัสประจำตัวขึ้นต้นด้วยรหัส 62 ลงไป (ชั้นปี 5 ขึ้นไป), รหัส 63 (ชั้นปี 4), รหัส 64 (ชั้นปี 3) และรหัส 65 (ชั้นปี 2) โดยใช้สูตรคำนวณของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, T., 1973) ได้จำนวนนักศึกษา จำนวน 277 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ตัวแปรอิสระ ได้แก่ บทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมผะหมี่ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี และ ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การจัดกิจกรรมผะหมี่ในวิชาภาษาไทย และความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและใช้ในการทดลองวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1) บทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมผะหมี่ในวิชาภาษาไทย

ภาพที่ 1 แสดงบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมผะหมี่ในวิชาภาษาไทย

2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การจัดกิจกรรมผะหมี่ในวิชาภาษาไทย

3) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมผะหมี่ในวิชาภาษาไทย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยประชาสัมพันธ์ให้กลุ่มตัวอย่างเข้าเรียนบทเรียนออนไลน์ โดยกำหนดเวลาการเก็บข้อมูลไว้ที่ 30 วัน เมื่อครบกำหนดและได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามการคำนวณแล้ว คณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างและข้อมูลคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียน รวมทั้งข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมผะหมี่ในวิชาภาษาไทย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การจัดกิจกรรมผะหมี่ในวิชาภาษาไทย ก่อนและหลังเรียน มาวิเคราะห์ด้วยการคำนวณค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test และนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมผะหมี่ในวิชาภาษาไทย มาวิเคราะห์ด้วยการคำนวณค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

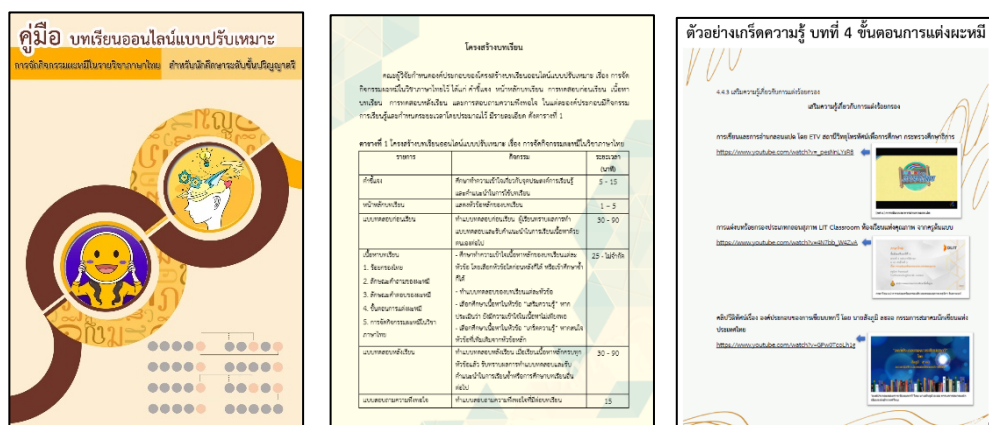
ผลการวิจัย

1. ผลการหาประสิทธิภาพบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมพะหมี่ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี

1.1 การพัฒนาบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมพะหมี่ในวิชาภาษาไทย สำหรับนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี ได้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสำหรับนักศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย ระดับชั้นปริญญาตรี ที่สามารถศึกษาและประเมินการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยไม่จำกัดระยะเวลาของการเรียน มีองค์ประกอบดังนี้

1.1.1 คู่มือการใช้บทเรียน

คณะผู้วิจัยกำหนดองค์ประกอบของคู่มือการใช้บทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมพะหมี่ในวิชาภาษาไทยไว้ ได้แก่ คำนำ สารบัญ บทนำ คำชี้แจง จุดประสงค์ของบทเรียน นิยามศัพท์ โครงสร้างบทเรียน ขั้นตอนการศึกษบทเรียน เนื้อหาโดยย่อของบทเรียนหลัก และ บรรณานุกรม

ภาพที่ 2 คู่มือบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ

1.1.2 บทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมพะหมี่ในวิชาภาษาไทย

คณะผู้วิจัยกำหนดองค์ประกอบของโครงสร้างบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมพะหมี่ในวิชาภาษาไทยไว้ ได้แก่ คำชี้แจง หน้าหลักบทเรียน การทดสอบก่อนเรียน เนื้อหาบทเรียน การทดสอบหลังเรียน และการสอบถามความพึงพอใจ รายละเอียดของบทเรียนแบบปรับเหมาะ มีดังต่อไปนี้

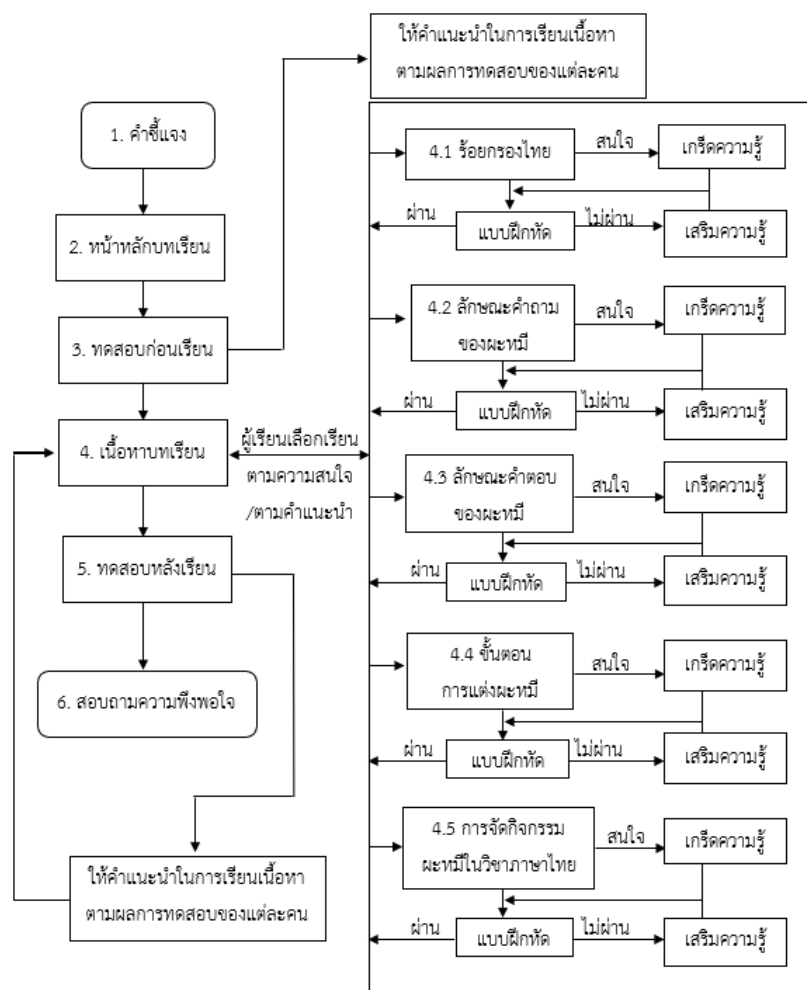
- จุดประสงค์ของบทเรียน ได้แก่ 1. บอกลักษณะฉันทลักษณ์ของร้อยกรองไทยได้
2. บอกลักษณะคำถามของพะหมี่ได้ 3. บอกลักษณะคำตอบของพะหมี่ได้ 4. บอกขั้นตอนการแต่งพะหมี่ได้
5. บอกขั้นตอนการจัดกิจกรรมพะหมี่ในวิชาภาษาไทยได้

เนื้อหาของบทเรียน แบ่งออกเป็น 5 หัวข้อ ได้แก่ หัวข้อที่ 1 ร้อยกรองไทย หัวข้อที่ 2 ลักษณะคำถามของพระหมื่น หัวข้อที่ 3 ลักษณะคำตอบของพระหมื่น หัวข้อที่ 4 ขั้นตอนการแต่งพระหมื่น หัวข้อที่ 5 การจัดกิจกรรมพระหมื่นในวิชาภาษาไทย ในแต่ละหัวข้อยังแบ่งย่อยออกเป็น “เนื้อหาบทเรียน” เป็นส่วนของเนื้อหาหลักในการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพระหมื่นในวิชาภาษาไทย “เกร็ดความรู้” เป็นความรู้เพิ่มเติมจากเนื้อหาหลัก ซึ่งผู้เรียนสามารถเลือกศึกษาหรือไม่ก็ได้ หากไม่ศึกษาก็ไม่กระทบต่อความรู้หลักของบทเรียนแต่อย่างใด “เสริมความรู้” เป็นการทบทวนเนื้อหาหลักให้ละเอียดลึกซึ้งขึ้น ผู้เรียนสามารถเลือกเข้าไปศึกษาได้ หากพบว่า ตนยังไม่เข้าใจเนื้อหาหลักอย่างเพียงพอหรือผลการประเมินตนเองจากการทำแบบทดสอบประจำบทเรียนยังได้คะแนนน้อย และ “แบบฝึกหัด” เป็นข้อคำถามที่ใช้ประเมินตนเองหลักจากเรียนรู้เนื้อหาหลักไปแล้ว

รูปแบบเนื้อหาบทเรียน ได้แก่ ข้อความ (text) ภาพเคลื่อนไหวประกอบข้อความ (animation) ภาพประกอบ (picture) แผนผัง (chart) และ วิดีโอขนาดสั้น (clip video) ฯลฯ

ขั้นตอนการเข้าศึกษา บทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมพระหมื่นในวิชาภาษาไทยมีขั้นตอนการเรียน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 อ่านคำชี้แจง ขั้นตอนที่ 2 อ่านเมนูรายการหน้าหลัก บทเรียน ขั้นตอนที่ 3 ทำแบบทดสอบก่อนเรียน ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาเนื้อหาในบทเรียน ขั้นตอนที่ 5 ทำทดสอบหลังเรียน และขั้นตอนที่ 6 ทำแบบสอบถามความพึงพอใจ

คณะผู้วิจัยนำเครื่องมือวิจัยไปตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ผลการประเมินคุณภาพของบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมพระหมื่นในวิชาภาษาไทย สำหรับนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี และคู่มือการใช้บทเรียน พบว่า ด้านเนื้อหาบทเรียนมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.12 มีคุณภาพด้านเนื้อหาโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก และด้านคุณภาพสื่อมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.73 มีคุณภาพด้านคุณภาพสื่อโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงลำดับขั้นตอนของการนำเสนอบทเรียนให้มีความเข้าใจมากขึ้น ปรับเนื้อหาแต่ละหน้าให้กระชับชัดเจนและแทรกเนื้อหาเชื่อมโยงที่น่าสนใจ ปรับปรุงด้านความเหมาะสมของสีตัวอักษร การออกแบบกราฟิกหน้าจอให้มีความสวยงามยิ่งขึ้น ปรับขนาดภาพประกอบเพื่อให้สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และปรับความเร็วของเสียงบรรยายให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ภาพที่ 3 ภาพแผนภูมิแสดงขั้นตอนของบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมพระหมีในวิชาภาษาไทย

1.2 ผลการหาประสิทธิภาพบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมพระหมีในวิชาภาษาไทย สำหรับนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี

ตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมพระหมีในวิชาภาษาไทย

การหาประสิทธิภาพ	จำนวน ผู้เรียน (คน)	ทดสอบระหว่างเรียน E_1 (25 คะแนน)		ทดสอบหลังเรียน E_2 (25 คะแนน)	
		คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ
แบบรายบุคคล	3	20.33	81.33	20.67	82.67
แบบกลุ่มย่อย	10	20.70	82.80	20.90	83.60
แบบภาคสนาม	30	20.37	81.47	21.03	84.13

จากตารางที่ 1 พบว่าการหาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดการกิจกรรมพะหมี่ในวิชาภาษาไทย โดยแบบรายบุคคลได้ค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.33/82.67 แบบกลุ่มย่อยได้ค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.80 /83.60 และแบบภาคสนามได้ค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.47/84.13

สรุปได้ว่า บทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดการกิจกรรมพะหมี่ในวิชาภาษาไทย ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพตามเกณฑ์การหาประสิทธิภาพบทเรียน 80/80 และเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดการกิจกรรมพะหมี่ในวิชาภาษาไทย จากการเก็บข้อมูลของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดการกิจกรรมพะหมี่ในวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นข้อสอบแบบปรนัยแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 25 ข้อ ได้ผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ก่อนเรียน และหลังเรียนบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดการกิจกรรมพะหมี่ในวิชาภาษาไทย

(n = 277)

	จำนวน (คน)	$\bar{x}$	ร้อยละ	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	277	16.15	64.60	5.29	21.84	0.000*
หลังเรียน	277	22.96	91.84	2.03		

* p<.05

จากตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดการกิจกรรมพะหมี่ในวิชาภาษาไทย ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 277 คน คะแนนเต็ม 25 คะแนน พบว่า ก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 16.15 คิดเป็นร้อยละ 64.60 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.29 และหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 22.96 คิดเป็นร้อยละ 91.84 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.03 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมผสมในวิชาภาษาไทย พบว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนโดยภาพรวม มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.33 ความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายข้อพบข้อมูล ดังนี้

หัวข้อการประเมินที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ “15) แบบฝึกหัดสอดคล้องกับเนื้อหาที่ได้เรียน” มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 5.00 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.00 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

หัวข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยอันดับรองลงมา ได้แก่ “7) การเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาแต่ละบทเข้าใจง่าย ไม่สับสน”, “8) บทเรียนมีความยืดหยุ่น สนองความต้องการของผู้เรียน”, “10) ผู้เรียนได้รับความรู้ตรงตามจุดประสงค์ที่แจ้งไว้” และ “14. “เสริมความรู้” ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาหลักได้ดียิ่งขึ้น” โดยแต่ละข้อมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 4.95 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.22 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนหัวข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ “1) การประชาสัมพันธ์ให้เข้าใช้บทเรียน” มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 4.45 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. บทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมผสมในวิชาภาษาไทยที่พัฒนาขึ้น มีคุณภาพตามเกณฑ์การหาประสิทธิภาพพบที่เรียน 80/80 และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากคณะผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการพัฒนาสื่อ คือ ADDIE Model ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งในการพัฒนาสื่อที่มีประสิทธิภาพ (Kurt, 2021; ธนภูมิ ก่อกุลดิลก, 2565) ผลการวิเคราะห์ความจำเป็นจากการนิเทศการฝึกสอนของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยที่ผ่านมา พบว่า นักศึกษาหลายคนยังมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมสำหรับจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยที่น้อย ซึ่งอาจเกิดจากนักศึกษารู้จักแต่กิจกรรมเดิม ๆ เช่น ทายคำ ปริศนาคำทาย บิงโก อักษรไขว้ ฯลฯ ทำให้ความสามารถในการจัดกิจกรรมมีจำกัด ไม่หลากหลาย ส่งผลให้บรรยากาศในการเรียนไม่สนุกสนานและนักเรียนรู้สึกเบื่อหน่ายได้ ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงได้วางแผนพัฒนาเนื้อหาความรู้ด้านการจัดกิจกรรมผสมให้นักศึกษาได้รู้จัก ซึ่งจะให้นักศึกษาสามารถได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมใหม่ ๆ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับการอ่าน การเขียน การฟัง ดู ฟุด หลักการใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรมไทย

ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม พบว่า ในการศึกษาบทเรียนเรื่อง การจัดกิจกรรมผสมในวิชาภาษาไทย ไม่จำเป็นต้องกำหนดให้นักศึกษาเข้าชั้นเรียนหรือเรียนพร้อมกัน เพราะเนื้อหาไม่มีความยากง่ายสำหรับนักศึกษาแต่ละคนแตกต่างกัน เนื่องจากผสมจะเกี่ยวข้องกับการแต่งคำประพันธ์ร้อยกรอง ซึ่งนักศึกษาแต่ละคนก็มีพื้นฐานและความสามารถแตกต่างกัน การใช้เวลาในการเรียนรู้การจัดกิจกรรม

ผสมีอาจมีระยะเวลาที่ต่างกันได้นั้น จึงกำหนดให้การศึกษาเนื้อหาเรื่อง การจัดกิจกรรมผสมีในวิชาภาษาไทย เป็นการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแทน จึงได้เลือก “บทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ” มาใช้เป็นตัวในการถ่ายทอดความรู้นี้ เพราะมีความยืดหยุ่นในเรื่องระยะเวลาเรียนและสถานที่เรียน รวมถึง สามารถตอบสนองต่อผู้เรียนที่แตกต่างกันได้อย่างหลากหลาย ซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบปรับตัว (Adaptive learning) เป็นวิธีการสร้างหลักสูตรออนไลน์จำนวนมากหรือแบบตัวต่อตัวที่ปรับให้เหมาะกับกลุ่มย่อยหรือแม้แต่ผู้เรียนรายบุคคล การปรับตัวขึ้นอยู่กับคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องและกำหนดไว้ล่วงหน้าของผู้เรียน

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมผสมีในวิชาภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทำให้เห็นว่า บทเรียนแบบปรับเหมาะสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้ โดยการปรับการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีอิสระในการควบคุมเรียนรู้ของตนเอง ข้อดีก็คือทำให้ผู้เรียนเต็มใจที่จะเข้าร่วมการเรียนมากกว่าการถูกบังคับ นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ไปมาได้อย่างอิสระ เนื่องจากสามารถตัดสินใจว่าจะเรียนรู้อะไรและเมื่อใดก็ได้ (Cleave, 2020) สอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะตามรูปแบบการเรียนรู้และผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการพัฒนาที่พบว่า บทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะมีผลต่อลำดับการเรียนรู้และระดับการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยสามารถกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนในการเข้าหาเนื้อหาบทเรียนได้เป็นอย่างดี เพราะสร้างทางเลือกแก่ผู้เรียน และช่วยเสริมสร้างข้อบกพร่องบางประการให้แก่ผู้เรียนได้ เช่น ผู้เรียนที่เรียนช้า ผู้เรียนที่เบื่อหน่ายบทเรียนง่าย และผู้เรียนที่ไม่มีสมาธิต่อการเรียนอย่างเพียงพอ (El-Sabagh, 2021 และ Alshammari et al, 2019)

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมผสมีในวิชาภาษาไทย พบว่าโดยภาพรวม มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.33 ความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยผู้เรียนรู้สึกพอใจกับ “แบบฝึกหัด” ที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่ได้เรียน” รองลงมาคือ การเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาแต่ละบทเข้าใจง่าย ไม่สับสน, บทเรียนมีความยืดหยุ่น สนองความต้องการของผู้เรียน, ผู้เรียนได้รับความรู้ตรงตามจุดประสงค์ที่แจ้งไว้ และผู้เรียนรู้สึกว่า “เสริมความรู้” ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาหลักได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ชื่อเนื้อหาบทเรียนทำให้ผู้เรียนสนใจอยากเรียนรู้, ลักษณะการเรียนแบบออนไลน์ทำให้ผู้เรียนสนใจ, ลักษณะการเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะทำให้ผู้เรียนสนใจ, คำชี้แจงหรือคำแนะนำมีความชัดเจน เข้าใจง่าย, เนื้อหาบทเรียนมีความง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน, เนื้อหาและแหล่งสารสนเทศเพียงพอสำหรับทำความเข้าใจและค้นหาคำตอบ, การให้ข้อมูลย้อนกลับทำให้กระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน, การให้คำแนะนำหรือช่วยเหลือทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ อย่างราบรื่น, “เกร็ดความรู้” กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้สึกอยากเรียนรู้เพิ่มเติม, เนื้อหาบทเรียนมีหลายส่วน ทำให้

ผู้เรียนมีทางเลือกในการเรียน, ลักษณะของตัวอักษร ขนาดและสีตัวอักษรชัดเจน สวยงาม, ลักษณะของภาพหรือแผนภูมิประกอบชัดเจน เข้าใจง่าย, เครื่องมือต่าง ๆ ในบทเรียนทำให้การเรียนรู้สะดวกราบรื่น และผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ต่อการเรียนหรืออาชีพต่อไป ทำให้เห็นว่า บทเรียนแบบปรับเหมาะนั้นเมื่ออาศัยเทคโนโลยีที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สามารถเพิ่มความน่าสนใจและทำให้บทเรียนมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น เหมาะสมกับการเรียนรู้ยุคใหม่ที่ต้องอาศัยการรับรู้ข้อมูลที่รวดเร็วแม่นยำ สอดคล้องกับ Torbet (2022) ที่กล่าวถึงข้อดีของบทเรียนแบบปรับเหมาะว่า การผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีการเรียนรู้แบบปรับตัวเข้ากับคำแนะนำและการสนับสนุนจากครูสามารถนำไปสู่ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทรงพลังซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ตามจังหวะของตนเองและในระดับสูงสุด อย่างไรก็ตาม “การประชาสัมพันธ์ให้เข้าใช้บทเรียน” ยังคงได้คะแนนเฉลี่ยน้อยเนื่องจากในการวิจัยนี้ในการประชาสัมพันธ์ทางสื่อสังคมออนไลน์ประเภทเดียว ซึ่งในการนำสื่อไปใช้จริงอาจต้องเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้มีช่องทางที่หลากหลายยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ในการออกแบบบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะ เรื่อง การจัดกิจกรรมพะมี่ในวิชาภาษาไทย คณะผู้วิจัยมุ่งหวังจะให้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาและประเมินด้วยตนเองได้ ถึงแม้จะมีการจัดทำคู่มือการใช้บทเรียนแล้วก็ตาม แต่การพัฒนาบทเรียนนี้ยังคงต้องเพิ่มการให้ข้อมูลผู้เรียนในการแก้ปัญหาการใช้งานสื่ออีก เช่น การแทรกข้อปฏิบัติหรือแนวทางแก้ปัญหาการใช้สื่อเมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ การอธิบายหรือให้คำแนะนำในการเรียนด้วยตนเอง เนื่องจากผู้เรียนหลายคนเคยชินกับการเรียนที่มีครูคอยช่วยเหลือหรือตอบคำถาม อย่างไรก็ตามบทเรียนออนไลน์แบบปรับเหมาะยังสามารถนำไปปรับใช้กับเนื้อหาในรายวิชาภาษาไทยอื่น ๆ ได้อีก ได้แก่ หลักภาษาไทย หลักการใช้ภาษา การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การดู เนื้อหาที่เป็นวรรณคดีและวรรณกรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ออนไลน์แบบปรับเหมาะกับสื่อประเภทอื่น เช่น ห้องเรียนเสมือนจริง หรือกับเนื้อหาอื่น เพื่อให้ได้ข้อมูลว่า ปัจจัยใดบ้างจะสนับสนุนต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด
2. ควรมีการศึกษาการใช้บทเรียนแบบปรับเหมาะหรือบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ร่วมกับการเรียนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom) การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity - based learning) หรือการฝึกทักษะปฏิบัติต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อศึกษาและพัฒนาารูปแบบของการเรียนการสอนหรือการใช้สื่อที่หลากหลายยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- ชวิน พงษ์ผจญ. (2560). เกมกลอน: กิจกรรมการเรียนรู้ร้อยกรองที่มากกว่าความสนุก. *วารสารไทยศึกษา*, 13(2), 15-50. <https://media.phra.in/a2278194a18852c8f8cfe8df380dc804.pdf>
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 5(1), 1-20. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/suedureasearchjournal/article/view/28419>
- ธนภูมิ ก่อกุลดิลก. (2565). ADDIE Model คืออะไร. <https://shorturl.asia/KLC3Y>
- นราวดี พันธุ์นรา. (2542). รายงานการวิจัย เรื่อง *ปริศนาวิเศษหมี่: กรณีศึกษาอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ*. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. (2554). *เขียนอย่างนักเขียนมืออาชีพ*. เยลโล่การพิมพ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล. (2564). *การเรียนรู้ปรับตัว Adaptive Learning*. http://www.curriculumandlearning.com/upload/Books/Adaptive%20Learning_1616200602.pdf
- สมดุล ทำเนาว์. (2552). *ใจปริศนาเมืองชล ฉบับพัฒนา 2552*. โรงพิมพ์กมลศิลป์การพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. บริษัท พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำลี รักสุท. (2554). *สอนอย่างไรให้นักเรียนเขียนบทร้อยกรองเป็น*. บริษัท ธนรัชการพิมพ์.
- Alshammari, M. T., & Qtaish, A. (2019). Effective adaptive e-learning systems according to learning style and knowledge level. *Journal of Information Technology Education: Research*, 18, 529-550. <https://doi.org/10.28945/4459>
- Cleave, J. (2020). 6 ways to add adaptive learning to your online training. <https://elearningindustry.com/add-adaptive-learning-to-online-training>
- El-Sabagh, H. A. (2021). Adaptive e-learning environment based on learning styles and its impact on development students' engagement. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 18(53), 1-24. <https://doi.org/10.1186/s41239-021-00289-4>
- Kurt, S. (2021). Adaptive learning: What is it, what are its benefits and how does it work? . <https://educationaltechnology.net/adaptive-learning-what-is-it-what-are-its-benefits-and-how-does-it-work>

Lutkevich, B. (2020). *E-learning (online learning)*.

<https://www.techtarget.com/whatis/definition/Web-based-training-e-learning>

McGuire, R. (2021). *What is adaptive learning and how does it work to promote equity in higher education?*. <https://www.everylearnereverywhere.org/blog/what-is-adaptive-learning-and-how-does-it-work-to-promote-equity-in-higher-education>

Torbet, A. (2022). *Adaptive learning in practice*. <https://elearningindustry.com/adaptive-learning-in-practice>

Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. Harper & Row.